Nr. 10. Kraków, 4 Marca 1904. Rok XXI.

TYGODNIK ROLNICZY

Organ c. k. Towarzystwa Rolniczego Krakowskiego

wychodzi co piątek.

Prenumerata wraz z przesyłką pocztową wynosi: w państwie austr. rocznie **12 Kor.**, półrocznie **6 Kor.**, dla członków Towarzystw rolniczych i uczniów zakładów naukowych rolniczych rocznie **8 Kor.**, w Królestwie Polskiem rocznie **5 rs.**, a państwie niemieckiem **8 marek**. Pojedynczy numer **24** halerze.
Prenumeratę należy nadsyłać do Administracyi: **Kraków, ul. Basztowa l. 6.**

Rękopisy nie nadające się do druku zwraca się tylko na żądanie i na koszt autora.
Listów nieopłaconych nie przyjmuje się.
Przedruk artykułów bez upoważnienia podpisanych autorów i podania źródła nie dozwolony.
Adres Redakcyi: **Kraków, ul. Basztowa l. 6.**

TREŚĆ:

Czynności Towarzystwa.

W dniu 19 lutego rb., odbyło się posiedzenie Komitetu pod przewodnictwem wiceprezesa Towarzystwa p. K. Czecza, w obecności pp.: Bzowskiego, L. Chrząszcza, H. Dolańskiego, M. Dydyńskiego, Dr. A. Górskiego, prof. St. Jentysa, St. Konopki, prof. W. Lubomęskiego, E. Mauriziego, prof. J. Milewskiego, Dr. W. Milieskiego, St. Ostaszewskiego, Dr. K. Rutowskiego, hr. M. Reya, hr. M. Rostworowskiego, J. Skirlińskiego, Dr. I. Zdunia, Wł. Żeleńskiego. Nieobecnośc usprawiedliwił Dr. Adam Krzyżanowki.

Na posiedzeniu tem przyjęto do wiadomości odpowiedź Dyrekcyi skarbowej we Lwowie na memoryał Komitetu, z dnia 18-go lipca r. zesz. wniesiony do ministerstwa skarbu w sprawie powodzi. Odpowiedź tę ogłosiliśmy w poprzednim numerze.

W sprawie importu mięsa amerykańskiego do Austryi, załatwionej przez ministerstwo w myśl życzeń rolnictwa, przyjęto do wiadomości zatwierdzającej, prezydyalne postanowione zaprotestowanie w ministerstwie przeciwko wszelkim próbom obejścia istniejących ustaw i rozporządzeń ze strony handlowej na niekorzyść rolnictwa.

Sprawozdanie prezydyalne co do uzyskania przez Komitet zniżki na otręby i co do zarezerwowania w magazynach wojskowych w Krakowie rozporządzalnej ilości otrąb po cenach zniżonych, dla rolników dotkniętych zeszłorocznymi klęskami elementarnemi, przyjęto z uznaniem do wiadomości i zatwierdzono rozdawnictwo dotychczasowych 5 wagonów otrąb po cenie 5 kor. 50 hal. za 100 kg.

Przyjęto następnie do wiadomości szczegółowe sprawozdanie wiceprezesa Towarzystwa p. K. Czecza jako delegata Komitetu, z posiedzenia sekcyi stałej kraj. komisyi dla spraw rolniczych, odbytego w dniu 21 grudnia zeszłego roku na którem to posiedzeniu omawiano sprawę podniesienia chowu drobiu przez a) ujednostajnienie akcyi obu Towarzystw chowu drobiu i b) zorganizowanie handlu jajami, oraz sprawy pożyczek z funduszu krajowego na przemysł rolniczy. W tym ostatnim kierunku komisya przychylnie zaopiniowała prośbę Stan. Kułakowskiego o pożyczkę 4.000 kor. na założenie mleczarni w Ladzkiem (pow. Tłumacz), prośbę włościan z Żeniowa (Przemyślany) o pożyczkę 6.000 kor. na młyn turbinowy, prośbę Konstantego Kriega z Rzeszowa o pożyczkę 4.000 kor. na powiększenie przedsiębiorstwa wyrobu win owocowych, prośbę Ludwika Horodyskiego o pożyczkę na założenie fabryki drożdży prasowanych, o ile zasięgnięcie bliższych informacyi co do nauk rozwoju tego przedsiębiorstwa wypadnie pomyślnie, następnie oświadczyła się komisya w zasadzie za potrzebą założenia ogrodniczego Biura wywiadowczego przy Komitecie krakowskiego Towarz. rolniczego z tem zastrzeżeniem, że kierownictwa tego biura nie należałoby łączyć z czynnościami, jakie ma do spełniania krajowy instruktor sadownictwa Dr. St. Goliński; oświadczyła się za udzieleniem jednorazowego zasiłku w kwocie 200 kor. instruktorowi sadownictwa w Limanowej p. Lichańskiemu na środki demonstracyjne przy wykładach sadownictwa (zakupno skioptikonu i preparatów do tegoż) oświadczono się za udzieleniem zasiłku w kwocie 400 kor. na założenie suszarni śliwek przez Wydział powiatowy w Limanowej, oświadczono się za udzieleniem p. Chmielewskiemu, asystentowi stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach jednorazowego stypendyum w kwocie 1000 koron na odbycie studyów mleczarskich za granicą, a p. W. Obrąpalskiemu z W. Ks. Poznańskiego stypendyum na rok jeden od dnia 1 kwietnia 1904 w wysokości 2000 kor. na dokończenie studyów rolniczych za granicą pod warunkiem, że kandydat po ukończeniu studyów wstąpi ewentualnie do służby krajowej, w końcu zaopiniowała komisya przychylnie prośbę kraj. stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie o jednorazowy zasiłek 720 kor. na zmianę systemu ogrzewania, prośbę Towarzystwa ogrodniczego w Wadowicach o subwencyę na rok 1904 w kwocie 600 kor. oraz prośbę p. Lorenza nauczyciela w Lanckoronie, i kierownika dopełniającego kursu rolniczego przy tamtejszej szkole ludowej o subwencyę 300 kor. za r. 1903 na dalsze prowadzenie szkółki drzewek owocowych.

W dalszym ciągu posiedzenia Komitetu przeprowadzono dyskusyę nad sprawą zaopiniowania przez Komitet Towarzystwa rolniczego wniosku nowej ustawy lasowej wniesionego do Sejmu przez posła Gniewosza i projektu dotyczącego tej sprawy wypracowanego poprzednio przez Wydział krajowy i ostatecznie postanowiono wybrać osobną komisyę, któraby przedstawiła odpowiedni referat na jednem z najbliższych posiedzeń Komitetu.

Na wniosek sekcyi administracyjnej postanowiono utworzyć stały subkomitet dla spraw Biura rachunkowego, któryby czuwał nad normalnym rozwojem Biura, a do subkomitetu

tego postanowiono zaprosić pp.: hr. A. Brezę, prof. Lubomęskiego, Dr. Milieskiego i Z. Włodka, oraz polecono kierownikowi Biura rachunkowego p. K. Turskiemu wypracowanie szczegółowego regulaminu dla Biura, określającego tak tok czynności Biura, jak i stosunek tegoż do stron pod względem wzajemnych świadczeń.

Na wniosek sekcyi rolniczej uchwalono odnieść się do Rady szkolnej krajowej z odpowiedniem przedstawieniem w sprawie dopełniających kursów rolniczych przy szkołach ludowych, opierającem się na wynikach konferencyi, zwołanej przez Komitet w tej sprawie w dniu 18 zeszłego miesiąca. Przydzielono p. W. Żeleńskiemu w Grodkowicach 500 kg, p. Fr. Wójcikowi w Wyciążach 50 kg, a p. Oskarowi Sittauerowi w Niewiarowie 100 kg nasienia owsa subwencyonowanego; postanowiono przeprowadzić doświadczenia polowe z owsem, jęczmieniem, ziemniakami, burakami i wapnem nawozowem w gospodarstwach zaproponowanych przez Wydziały Towarzystw rolniczych okręgowych w Wieliczce, Bochni, Dębicy i Brzesku i upoważnić rolniczy Zakład doświadczalny w Krakowie do przyjmowania dalszych propozycyi Towarzystw okręgowych w tym kierunku według własnego uznania; postanowiono, by doświadczenia na większą skalę z ziemniakami kosztem 1000 kor. przeprowadzić w r. bieżącym w 4-ch miejscowościach, a mianowicie w okręgach Towarzystwa roln. w Wieliczce, Nowego Sącza, Mielca i Krakowa, według uznania Zakładu doświadczalnego; postanowiono koszta doświadczeń polowych w powiecie Nowy-Targ pokryć z funduszów subwencyjnych powiatu Nowotarskiego do wysokości 300 kor., koszta doświadczeń z saletrowaniem owsa pokryć z kwoty 1600 kor. zarezerwowanej na cele doświadczeń polowych w innych funduszach rolniczych; postanowiono za całą rozporządzalną kwotę w funduszu „Konkursa maszyn" urządzić w jesieni b. r. konkurs siewników z uzupełnieniem takowego na wiosnę 1905 r., przyczem siewniki amerykańskie nowszych systemów, o ileby ich nie można zwykłą drogą otrzymać do konkursu od fabrykantów mają być z funduszów Komitetu zakupione i po konkursie sprzedane po cenach odpowiednio zniżonych.

Na wniosek sekcyi hodowlanej przyjęto do wiadomości oświadczenie hr. Reya, że Towarzystwo rolnicze okręgowe w Dębicy przyjmuje stosownie do uchwały Komitetu z dnia 30 stycznia r. b. kwotę 1000 kor. na urządzenie wystawy okręgowej w Dębicy w r. 1904; postanowiono odroczyć do roku 1905 termin zwrotu ostatniej raty pożyczki, udzielonej swego czasu Towarzystwu rolniczemu w Dębicy; polecono zakupić do obory p. K. Czecza w Bierzanowie aparat do sterylizacyi mleka dla cieląt w celu przeprowadzenia na nich prób szczepienia gruźlicy metodą Behringa dopiero wtedy, gdy prof. Nowak po przeprowadzeniu doświadczeń nad działaniem formaliny w mleku dla cieląt na prątki gruźlicze uzna potrzebę takiego aparatu. Aparat mający się ewentualnie zakupić pozostanie własnością Komitetu; upoważniono prof. Nowaka do udania się do Cieszyna celem zbadania praktycznego stosowania tamże metody formalinowej przy żywieniu cieląt, o ile uzna to za wskazane wobec swoich doświadczeń; postanowiono przydzielić do obory p. Sadowskiego w Borzęcinie buhaja rasy fryzyjskiej, mającego się zakupić na wiosennym targu rozpłodowym a do obory p. Dzianotta w Lubli buhaja Simenthalskiego; uchwalono zasadniczo iż zakupno bydła dla Towarzystw okręgowych na targu rozpłodowym przeprowadzi komisya specyalna; w sprawie buhaja fryzyjskiego u p. Cieślewicza w Wadowie, który z powodu promienicy ma być niezdatnym do chowu, postanowiono buhaja tego weterynaryjnie zbadać.

Na wniosek sekcyi gorzelnianej uchwalono przyłączyć się do uchwał powziętych na posiedzeniu ankiety gorzelnianej odbytej we Lwowie w dniu 2 lutego rb. Uznając potrzebę istnienia nieustającej austryackiej komisyi gorzelnianej we Wiedniu postanowiono przyłączyć się do niej wybierając jako delegatów stałych pp.: K. Czecza, M. hr. Reya, Oskara Rudzińskiego, Wład. Żeleńskiego, prof. G. Steingrabera i Dr. Fr. Bandrowskiego, a jako zastępców pp.: Dr. W. Milieskiego, Zdzisława Włodka i Dr. J. Kadena; uznając zaś potrzebę stworzenia jakiejś organizacyi producentów spirytusu wydelegowano do komisyi lwowskiej, która ma zająć się zrealizowaniem tej myśli pp.: Bandrowskiego, Stan. Ostaszewskiego, prof. Steingrabera i Wład. Żeleńskiego, a zanim organizacya taka weszłaby w życie, polecono Prezydyum porobić wskazane kroki, w celu utworzenia wspólnego Biura sprzedaży spirytusu w obrębie zachodniej Galicyi.

Z wniosków sekcyi chowu drobnego inwentarza uchwalono przydzielanie knurów na stacye subwencyjne uczynić zależnem od warunku zwrotu do kasy Komitetu 25% ceny zakupna knura ze strony tych hodowców, którym knury zostaną na stacye udzielone; w sprawie sprzedaży knurków i loszek, które w mniejszych chlewniach zarodowych, na 2 lata przyznawanych, okazały się niezdatne do chowu i zastępowania ich innemi sztukami, uchwalono a) aby hodowca zwracał Komitetowi całą kwotę na zakupno sztuk wydaną, jeżeli sztuka zarodowa będzie sprzedaną w ciągu pierwszych miesięcy po udzieleniu chlewni, b) aby hodowca zwracał Komitetowi połowę wyłożonej kwoty na zakupno, jeśli sprzedaż nastąpi w czasie od jednego do półtora roku, c) po półtorarocznem utrzymywaniu chlewni hodowca może za zezwoleniem Komitetu sprzedać na własny rachunek sztuki niezdatne do chowu; postanowiono, aby podania o udzielanie mniejszych chlewni zarodowych poprawnej rasy polskiej do maksymalnej ilości 5 sztuk t. j. 4 loszek i 1 knurka załatwiane bywały prezydyalnie, natomiast podania o chlewnie poprawnej rasy polskiej z większej ilości sztuk i o chlewnie ras zagranicznych ma rozstrzygać Komitet; z preliminowanej na r. 1904 na dopłatę do wystanych prosiąt z chlewni zarodowych kwoty 12.000 koron przeznaczyć 6000 kor. na dopłatę do prosiąt wysyłanych z chlewni zarodowych poprawnej rasy polskiej, drugą zaś połowę preliminowanej kwoty na dopłatę do prosiąt wysyłanych z chlewni ras zagranicznych; przydzielono chlewnię mniejszą, złożoną z 1 knurka i 4 loszek rasy żuławskiej Dr. I. Dzianottowi w Lubli za dopłatą po 80 hal. za 1 kg, a chlewnie mniejsze złożone z 2 loszek i 1 knura rasy żuławskiej pod warunkiem dopłaty 80 h. za 1 kg żywej wagi i p. Maryi z Michałowskich Łempickiej, oraz hr. A. Stadnickiemu w Nawojowej; nie uwzględniono podań pp.: Wykowskiego i hr. Tad. Łubieńskiego z Zassowa o udzielenie zarodowych sztuk ras zagranicznych, ponieważ hodowcy ci otrzymali mniejsze chlewnie zarodowe rasy poprawnej polskiej, a termin umowy nie minął i sztuki zarodowe nie przeszły jeszcze na własność hodowców; uchwalono przydzielić p. K. Komierowskiemu w Sokołowie 4 loszki po zniżonej cenie, a prośbę o udzielenie knura załatwiono odmownie, ponieważ p. Komierowski posiada jeszcze subwencyjnego knura zdatnego do chowu; na prośbę pp. Gorayskiego w Szebniach i Szaszkiewicza w Rzemieniu o podwyższenie ceny prosiąt zakupywanych przez Komitet w nowozałożonych u nich chlewniach zarodowych uchwalono nie podwyższać na rok 1904 ustanowionej na poprzednim posiedzeniu Komitetu ceny za prosięta; uchwalono zakładać w roku 1904 zarodowe kurniki tylko kur zielono-nóżek, a z uwagi na nowo założone Towarzystwo chowu drobiu w Brzesku, tylko w obrębie działalności togo Towarzystwa; polecono inspektoratowi hodowli opracowanie projektu konkursu na mające się założyć chlewnie zarodowe poprawnej rasy polskiej, ponieważ dawne umowy jak z Głębowicami, Huciskiem, Werynią itd wygasły.

Po załatwieniu spraw wewnętrznej administracyi, oraz i spraw mniejszego znaczenia, posiedzenie zamknięto.

Wynik uprawy ziemniaków w niemieckich stacyach w r. 1903.

Prof. Dr. Eckenbrecher kierownik doświadczeń nad próbną uprawą ziemniaków różnych odmian podaje nam sprawozdanie szczegółowe w czasopiśmie *Zeitschrift für Spiritusindustrie Nr. 6* z roku bieżącego. Zasługuje ono na zpopu-

laryzowanie ze względu na zawartą w nim ocenę odmian nadających się do celów przemysłowych (w gorzelniach) i do celów jadalnych, jak również ze względu na to, że do prób użyto szereg odmian, pochodzących z hodowli p. Dołkowskiego w Nowej Wsi (p. Kenty). W tym celu podajemy streszczenie doświadczeń Eckenbrechera.

W roku 1903 uprawiono 18 różnych odmian ziemniaków na 24 polach o różnej ziemi i w różnych warunkach klimatycznych i porównano je z 2 typowymi odmianami Richtera „Imperator" i „Daber" uprawianymi od szeregu lat.

Zbiór ogólny ziemniaków był w zeszłym roku przeciętnie o 13 cetn. metr. mniejszy, niż w roku poprzednim (1902) Daberów i Richterów o 8 cetn. metr.

Najwyższe zbiory przeciętnie obliczone z 24 pól znaleziono kolejno

w Neudorf (ziemia piaszczysto-gliniasta) . . 345 c. m. na 1 H.
w Kalvörde (piasek z małą ilością glinki) . 323 „ „ „ „
w Kleinräudchen (glinka humusowa) . . . . 320 „ „ „ „
w Siegersleben (glinka humusowa) . . . . . 318 „ „ „ „
w Althöfchen (piaszczysta glinka) . . . . . . 307 „ „ „ „
w Greisitz (piaszczyste Alluvium) . . . . . . 289 „ „ „ „

Najmniejszy zbiór w Ostrawie (Prusy wschodnie) wynosił 152 podw. c. m. z 1 Hektara.

Ilość procentowa skrobi podniosła się ogółem o 1% zaś absolutny zbiór skrobi z 1 Hektara o 1.1 cetn. m. w porównaniu z rokiem 1902.

Pod względem zdrowotnym okazały się najmniej odporne a więc chore odmiany następujące:

Richtera Imperatory, Werner, Dabery, żółte jadalne, Uptodate, Biała Królowa (Weisse Königin), Ella, Sas i Królowa Karola. Najzdrowsze okazały się: Mohort, Apollo, Irene. Procentowo ilość chorych bulw była następująca:

Werner	4.2%
Imperator	3.0%
Daber	2.8%
Żółte jadalne	2.6%
Biała Królwa (niemiecka odm.) . . .	2.5%
Uptodate	1.4%
Apollo	0.4%
Irene	0.3%
Mohort	0.2%

W umieszczonej tablicy podane są zbiory absolutne ziemniaków przecięciowo z 24 pól doświadczalnych i ilości skrobi z 1 Hektara.

L. porządkowa według zbioru bulw	odmiana	% skrobi	Zbiór bulw w cetn. metr.	Zbiór skrobi w cetn. metr.	L. porządkowa według ilości skrobi
1.	Prezydent Krüger . . .	16.5	297	49.2	8
2.	Gastold	17.6	291	51.1	4
3.	Biała Królowa	17.7	290	52.1	2
4.	Richtera Imperator . .	17.8	278	49 9	7
5.	Irene	19.1	277	52.8	1
6.	Sas	18.6	270	50.6	5
7.	Sofia	17.9	268	48.4	9
8.	Uptodate	16.1	264	43.1	13
9.	Apollo	19.1	262	50.3	6
10.	Ella	17.1	252	43 8	12
11.	Bunt der Landwirthe .	20.5	248	51.1	3
12.	Mohort	16.5	248	41.4	15
13.	Galatea	19.3	240	46.4	10
14.	Erna	17.1	240	41.7	14
15.	Żółte jadalne	16 3	240	39.1	17
16.	Werner	15.9	237	38.0	18
17.	Halka	19.9	230	45.7	11
18.	Fürstin Hatzfeld	16.7	224	37.8	19
19.	Daber	18.8	216	40.8	16
20.	Królowa Karola	16.7	213	36 8	20
	przeciętnie . .	17.8	254	45.6	

Nie wchodząc w szczegóły omawiające pojedyncze odmiany ziemniaków, podnieść tylko musimy, że Dabery wydały wprawdzie jeszcze duże zbiory z hektara, ale tak w zbiorze plonu jak i skrobii pozostają w tyle w porównaniu z innymi, podczas gdy Richtera Imperatory świetnie w tym kierunku się utrzymują od wielu lat na jednym poziomie.

Gastold odmiana Dołkowskiego od lat 3 daje wybitnie wielkie zbiory tak bulw jak i skrobi głównie na ziemiach glinkowych lub glinkowo-piaszczystych.

Paulsena „Bund der Landwirthe" produkuje największą ilość skrobi z 1 Hektara, Dołkowskiego „Mohort" potem odmiany innych hodowców: „Werner", „Fürstin Hatzfeld" opadły w ilości bulw i skrobi dość znacznie od roku zeszłego. Odmiana „Irene" stoi na pierwszym miejscu w produkcyi skrobi. Zasługują na uwagę jeszcze Dołkowskiego „Sas" i „Halka" przydatne do celów fabrycznych.

Jako jadalne ziemniaki zajmują „Ella" i „Żółte jadalne" pierwsze miejsce, zaś Halka siódme, a „Mohort" ósme.

Wynik doświadczeń zebrany krótko jest następujący:

1. Ziemniak z wielką masową produkcyą bulw „Prezydent Krüger".
2. Ziemniaki plenne z dobrym zbiorem skrobi: Imperatory, Gastold, Biała Królowa, Irene, Sas, Apollo, Bund der Landwirthe.
3. Ziemniaki plenne i jadalne: Uptodate, Ella, Mohort.
4. Dobre ziemniaki jadalne: Żółte jadalne (Gelbfleischige Speisekartoffel), Sofia i „Fürstin Hatzfeld".

Bardzo dobrem uzupełnieniem do niniejszego sprawozdania byłyby jeszcze wyniki osiągnięte w gorzelniach z odmian ziemniaków wyżej przytoczonych nadających się do celów fabrycznych. *Dr. Fr. B.*

Korespondencye Redakcyi.

Pytanie: Chcę siać na zielony pognój *Medicago lupulina*. Jaki sposób siewu daje pewniejszy rezultat otrzymania większej ilości masy, czy wczas z wiosną w żyto, czy w żytnisko?
Lubla p. Frysztak. *Dr. Kanty Dzianott.*

Sprawy bieżące.

Śp. Tadeusz Kowalski odegrał wybitną rolę w społeczeństwie rolniczem Królestwa, wydał znany podręcznik o uprawie szczegółowej roślin, ogłosił szereg broszur i artykułów rolniczych był współwłaścicielem znanego składu narzędzi i maszyn rolniczych „Tadeusz Kowalski i A. Tylski", od r. 1896 do 1900 pełnił obowiązki prezesa Sekcyi rolnej, sprawował urząd radcy Komitetu Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Bezpłatny abonament. „Wiadomości z dziedziny budowy i fabrykacyi kolejek wąskotorowych" (Mittheilungen aus der Schmalspurbrauche).

Pod tym tytułem wydaje fabryka kolejek wąskotorowych dla celów gospodarczych firmy „Roessemann i Kühnemann" (lwowskie biuro Chorążczyzna 19) fachowe czasopismo o nowoczesnych urządzeniach transportowych wąskotorowych kolejkach polnych z popędem konnym, parowym i elektrycznym itp.

Czasopismo to wysyła firma na żądanie wszystkim członkom naszego Towarzystwa Rolniczego zupełnie bezpłatnie.

Z krakowskiego Towarzystwa ogrodniczego. W tych dniach odbyło się miesięczne posiedzenie towarzystwa, na którem jak zazwyczaj rozlosowywano kwiaty pomiędzy obecnych. Po raz pierwszy od czasów istnienia towarzystwa przedmiotem losowania było kilkadziesiąt wazoników, pochodzących z własnej szklarni, zbudowanej w roku zeszłym na gruntach zakładu sadowniczego „Glinka". — Na porządku dziennym

znajdował się między innemi odczyt p. Seweryna Krzemieniewskiego o nawozach sztucznych w ogrodnictwie. W posiedzeniu brała udział panna B. inspektor ogrodnictwa z Litwy.

Do Towarzystwa dla popierania polskiej nauki rolnictwa przystąpili jako członkowie dożywotni po złożeniu wkładki 250 koron pp.: Jan Nepomucen Niemojowski z Rząski, prof. Stanisław Chaniewski z Dublan. — Po złożeniu 100 rubli pp.: Leon Sokołowski z Czyżewa, Stanisław Śliwiński radca Dyrekcyi Tow. kredytow. ziemskiego z Antopola, Władysław Drecki z Warszawy i Władysław Mayzel z Warszawy. — Po złożeniu 200 marek p. Leon Hulewicz z Mielęcina. — Fundusz zakładowy znakomicie się powiększył, dzięki hojnej ofierze byłych uczniów Akademii rolniczej w Dublanach, którzy złożyli na rzecz tego funduszu 314 Rs., a nadto przekazali na ten sam cel, całkowity dochód z rozsprzedaży wydawnictwa Goltza. Razem ofiara Dublańczyków wynosi blisko 600 Rs., co wobec ciągle jeszcze niedostatecznych zasobów Towarzystwa stanowi wydatne ich wzmożenie. — Obecnie fundusz zakładowy umieszczony w krakowskiej miejskiej Kasie Oszczędności (książeczka L. 199.451) wynosi 12.945 k. 55 hal. — Towarzystwo liczy 45 członków dożywotnich i 219 członków zwyczajnych. Zgłoszenia na członków dożywotnich i zwyczajnych przyjmuje Wydział Towarzystwa, Kraków, Grodzka 53 i Administracya *Gazety Rolniczej* w Warszawie, Złota 24.

Wywóz świń. *Czas* donosi: Z dniem 1 marca rb. wchodzą w życie nowe, bardzo doniosłe ulgi w wywozie świń rzeźnych z Galicyi do innych krajów koronnych monarchii. Dotychczas zupełnie wolnym był tylko wywóz jedynie świń rzeźnych z pierwszej strefy. Obecnie zostanie zaprowadzonym wolny wywóz z całego kraju z wyjątkiem powiatów II i III stref, które leżą nad granicą rosyjską, a więc: Borszczów, Husiatyn, Skałat, Rawa ruska, Zbaraż, Brody, Kamionka, Strumiłowa, Sokal, Cieszanów, Jarosław, Łańcut, Nisko i Tarnobrzeg.

Bardzo ważnem jest postanowienie, którem po raz pierwszy od lat wielu uczyniono wyłam w zupełnem zakazie wywozu świń rozpłodowych i użytkowych. Wywóz tych świń dozwolony będzie z powiatów strefy I, a to z tych miejscowości, w których dokonano już znaczenia świń za pomocą kulczyków. Z innych miejscowości strefy I wywóz będzie dozwolony, o ile właściciel sprzedający zażąda znaczenia kulczykami, tudzież pod warunkiem 40-dniowej obserwacyi.

Wywóz jęczmienia z Austro-Węgier. Rok 1903 był pod tym względem wyjątkowo korzystnym. Dziesięć lat temu, tj. w roku 1893 wywieziono z Austro-Węgier 5,122,920 cetnarów metrycznych jęczmienia, tę maksymalną granicę wywozu przekroczono dopiero w roku 1903, w którym to czasie wywóz podniósł się do 5,288,168 ctm. Nieurodzaj w Angli oraz we Francyi, Małej Azyi, Tunisie i Algierze, w krajach z których Anglia rok rocznie sprowadza znaczniejsze ilości tego towaru wywołał zwyżkę wywozu austro-węgierskiego jęczmienia do Anglii, podczas gdy w r. 1902 wywieziono 2.7,396 ctm., w roku 1903 eksport wzrósł do 784,055; oprócz tego przypuszczać należy, że część towaru ekspedyowanego do Hamburga, a w statystyce celnej wykazanego jako wywóz do Niemiec, była zużytą w Anglii. Jak zwykle lwią część jęczmienia austro-węgierskiego wywiezionego za granicę, kupili poddani niemieccy, na wzrost eksportu do Niemiec wpłynęła obawa podwyższenia cła po 1-ym stycznia 1904 roku; chodziło więc o nagromadzenie znaczniejszych zapasów jęczmienia importowanego za opłatą dotychczasowego cła.

Zamknięcie rachunków Spółki mleczarskiej w Rybnej. Zwracamy uwagę na zamknięcie rachunków Spółki mleczarskiej w Rybnej, wydrukowane w ogłoszeniach. Spółka przerobiła ręcznie jak na nasze stosunki olbrzymią ilość 971.385 litrów mleka, a zatem o 352.534 litrów więcej jak w r. 1902, powiększenie się przeróbki w porównaniu z rokiem zeszłym, wynosi zatem przeszło 50% — rezultat tem więcej zastanowienia godny, że na ogół rzecz biorąc, mleczarstwo w Galicyi zachodniej w roku 1903 nie wykazuje wielkich postępów; powodzie i ciągłe deszcze, wpłynęły nader ujemnie na ilość mleka. Liczba członków doszła z końcem roku do 569. Spółka przystąpiła do patronatu Wydziału krajowego, wypłaciła swym członkom (nieczłonków nie przyjmuje jako dostawców) za mleko 75.619 kor. 50 hal.; masło sprzedaje się przeważnie w kraju głównie w Krakowie. W roku 1903 rozpoczęto budowę własnego domu.

Rozmaitości.

Postępowanie do przechowania ziemniaków. P. Holtz, właściciel dóbr w Bruchau okręg Tuchel Prusy Zachodnie ogłasza nowy według niego znakomity sposób konserwacyi ziemniaków w kopcach. Sposób Holtza zdaje się zasługiwać na uwagę, jest bowiem zupełnie racyonalnym i polega na przewietrzaniu kopców powietrzem posiadającem pewną stałą temperaturę nie odbiegającą bardzo w górę ponad zero. Tlen powietrza rozumie się niszczy bakterye gnilne i chorobotwórcze, a temperatura odpowiednia powstrzymuje zbyt szybką wegetacyę ziemniaków.

Przyrząd, którym się p. Holtz posługuje, jest zwyczajnym kompressorem powietrznym, dającym się przystosować do każdego kopca. Wentylacya kopców odbywa się bez pomocy jakichkolwiek rur lub kanałów, a praca jednego człowieka przez jedną godzinę ma wystarczać, aby kopiec dany uchronić na szereg tygodni przed początkami gnicia. P. Holtz obiecuje sobie przy pomocy swego przyrządu kosztującego zaledwie kilkaset marek, umożliwić przechowanie ziemniaków aż do lata i w ten sposób uczynić zbytecznemi suszarki kartoflane.

Gorzelnia spółkowa we Frankenhagen koło Konitz (Prusy zachodnie) zaopatrzona w taki aparat chętnie przyjmuje zwiedzających i daje wyjaśnienia. O funkcyonowaniu aparatu na kopcach w polu będzie miał osobny referat p. Holtz podczas Tygodnia rolniczego w instytucie fermentacyjnym w Berlinie (Seestrasse). Przykład godny naśladowania, może znajdzie i u nas odgłos. *Dr. Fr. B.*

Sztuczne środki tuczenia bydła w radzie rolniczej niemieckiej *(Ill. landw. Ztg. Nr. 14).* Prof. Dr. Soxlet wniósł na radzie rolniczej niemieckiej niedawno temu nadzwyczaj pożyteczny i na czasie będący projekt ograniczenia handlu cudownymi środkami do tuczenia bydła, który został jednogłośnie przyjętym. Według tego projektu 1) proszek do tuczenia bydła jako środek leczniczy może być sprzedawanym tylko w aptekach, 2) nauczyciele wędrowni rolnictwa mają pouczać o bezużyteczności i szkodliwości proszków takich, 3) ustawa o sprzedaży środków tajemnych ma być rozszerzoną także na cudowne środki tuczne, lub proszki dla bydląt (Viehpulver). Jak widać z tego, w Niemczech bardzo energicznie przeciwdziałają oszustwom w tym kierunku. Zachodzi obawa dość uzasadniona, że fabrykanci takich środków cudownych zwrócą się z tem większą energią do Austryi, a w szczególności do Galicyi, w której spodziewają się oczywiście znaleść bardzo piękne pole zbytu.

Masło argentyńskie. Wywóz masła z Argentyny rozpoczyna się dopiero w roku 1891, początkowe rozmiary tego nowego handlu były nader skromne, ale w ostatnich kilku latach daje się zauważyć nagły wzrost.

Wywieziono w roku	1900	—	1.055	tysięcy kg
„	„ 1901	—	1.510	„ „
	„ 1902	—	4.233	„ „
w pierwszych 7 mies.	„ 1903	—	3.485	„ „

Obliczają, że wywóz po koniec roku 1903 dojdzie do sześciu i pół miliona kilogramów, obecnie mniej więcej 80% tej ilości wywozi się do Anglii. W Buenos Aires istnieje przedsiębiorstwo „argentyńska Union“ założone z kapitałem 275 tysięcy piastrów (około 575 tysięcy franków) zebranym przez wydanie akcyi po 100 piastrów sztuka; fabryka rozporządza 53 filiami śmietankowemi, w których zbiera się mleko od 81 tysięcy krów przeważnie pół krwi Shorthornów, przyjmuje mleko także i od nieczłonków. W pierwszych sie-

dmiu miesiącach 1903 roku argentyńska Union wywoziła przeciętnie przeszło wagon masła dziennie, na to jedno przedsiębiorstwo przypada około 60% całego argentyńskiego eksportu. Obliczają, że Argentyna rozporządza ośmiu milionami krów, z których używa się jako dójek zaledwie 700.000 — istnieje zatem możność dalszego powiększania wywozu.

(D. Landw. Presse).

Badania ziemniaków suszonych. C. Parow *(Zeitschrift f. Spiritusindustrie 1904 Nr. 7)* podaje analizy ziemniaków suszonych na aparatach (suszarkach ziemniaczanych). Analizy sześciu prób odnoszące się do ilości wody, popiołu, włóknika surowego, proteiny, tłuszczu i ciał wyciągowych bezazotowych oraz porównanie wartości pożywnej suszonych ziemniaków z takąż kukurydzą doprowadziły autora do następującego wyniku:

	Proteiny	Tłuszczu	Ciał wyciągowych
Suszone ziemniaki zawierają przeciętnie	6.4%	0.2%	70.3%
Kukurydza według tabel Wolfa zawiera	10.1%	4.7%	68.6%

Przyjmując stosunek wartości pokarmowych białka, tłuszczu i węglowodanów jak 3 : 2 i 1 otrzymujemy:

100 części kukurydzy = 108.3 jednostek pokarmowych
100 „ suchych ziemniak. = 90.2 „ „

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Zboża.

	Marzec	Pszenica	Zyto	Jęczmień	Owies
Kraków	1	19.00—20.00	14 50—15 50	12.80—13 50	13.20—14.10
Lwów	2	14.80—17.40	12.80—13.40	9.50—11.00	10.80—11.50
Tarnów	26	16.00—17.00	12.00—13.00	13.00—14.00	12.00—12.50
Podwołoczyska	2	15.50—16.60	12.00—12.50	9.50—11.00	9.00— 9.50
„ ros. bez cła	2	13.30—13.80	9.20—10 00	00.00—00 00	8.80— 9.10
Wiedeń	1	17.70—17 90	13.60—14.00	13.40—16.20	12.30—12.80
Peszt na kwiecień	29	18.10—18.30	14.20—14.40	00.00—00.00	12.00—12.20
Ceny w koronach za 100 *kg.*					
Berlin	1	17.80—19.30	13.50—15.00	11.20—14.10	12.70—15.80
Wrocław	1	15 00—18.20	12 40—14.90	12.00—14.00	12.30—14.10
Poznań	1	16.00—18.20	12.50—14.00	13.00—14.20	12.50—14.00
Ceny w markach za 100 *kg.*					
Warszawa	26	6.00—6.40	4.20—4.40	3.70—4.20	3.10 3 50
Ceny w rublach za korzec.					

Jęczmień pastewny. Wiedeń 1/III 11.00—11.60 K. **Lwów** 1/III 10.00—10.50 K. za 100 kg.

Jęczmień na krupy. Kraków 1/III 13.00—13.40 K. **Wiedeń** 1/III 11.60—12.30 K. za 100 kg.

Kukurydza. Kraków 1/III 14.00—14.80 K. **Wiedeń** 1/III stara 00.00—00.00 K., nowa 12.10—12.40 K. **Lwów** 1/III 11.80—12.50 K. **Peszt** 0/I 00.00—00.00 K. **Tarnów** 26/II 14.00—14.50 K za 100 kg.

Hreczka. Kraków 1/III 14.00—14.80 K. **Tarnów** 26/II 16.00—17.00 K. **Lwów** 1/III 00.00—00.00 K. za 100 kg.

Strączkowe, przemysłowe, okopowe i nasiona.

Groch. Kraków 1/III 14.00—26.00 K. **Wiedeń** 26/II 13.50—24.00 K. **Lwów** 2/III 11.50—20.50 K. **Tarnów** 26/II 16.00—24.00 K. za 100 kg.

Fasola. Kraków 1/III 19.50—26.00 K. **Wiedeń** 26/II drobna 19.00—21.00 K., długa i płaska 21.00—24.00 K., pstra 14.00—16.00 K. **Tarnów** 26/II 17.00—20.00 K. za 100 kg.

Chmiel. Wiedeń 26/II zatecki miejski 380—410 K., zatecki okoliczny 370—380 K., anschauer czerwony 300—320 K., zielony 240—260 K. za 50 g. **Lwów** 2/III 220—250 K. za 56 kg.

Rzepak. Kraków 1/III 20.00—22.00 K. **Lwów** 1/III 19.00—19.50 K. **Wiedeń** 26/II 22.80—23.20 K. **Praga** 0/I 00.00—00.00 K. **Peszt** 27/II 20.50—22.40 K. **Tarnów** 26/II 18.50—19 00 K. za 100 kg.

Kartofle. Kraków 1/III 4.80—5.20 K. za 1 Hl. **Wiedeń** 26/II 3.60—6.00 K. **Tarnów** 26/II 4.00—4.40 K. **Lwów** 0/I 00.00—00.00 K.

Koniczyna czerwona. Kraków 1/III 110.00—136.00 K. **Lwów** 2/III 124.00—140.00 K. **Podwołocz. galic.** 27/II 116.00—132.00 K. **Podwołocz. ros.** 27/II 114.00—136.00 K. bez cła. **Wiedeń** 26/II styryj. 145.00—150.00 K., średnia jakość 110.00—120.00 K., gruboziarnista czysta 105.00—115.00 K. za 100 kg.

Koniczyna biała. Kraków 1/III 110.00—156.00 K. **Lwów** 2/III 130.00—160.00 K. **Wiedeń** 19/II 175.00—210.00 K. za 100 kg.

Buraki. Wiedeń 26/II żółte, okrągłe 64.00—00.00 K. Mamuthy długie czerwone 60.00—65.00 K., flaszowate żółte i czerwone 60.00—65.00 K. za 100 kg.

Zwierzęta i produkty zwierzęce.

Woły. Wiedeń 29/II galicyjskie prima 76.00—81.00 K., secunda 70.00—75.00 K., tertia 00 00—62.00 K. za 100 kg. żywej wagi. Spęd z Galicyi 75 sztuk.

Nierogacizna. Wiedeń 27/II prima 88.00—96.00 K., tłuste 108.00—113.00 K. za 100 kg. żywej wagi.

Miejska centralna targowica na bydło w Krakowie 4/III. Na dzisiejszy targ spędzono bydła rogatego 478 sztuk, 342 cieląt, owiec i kóz, 251 nierogacizny. Płacono za woły 66—74 K, za bydło zaś nieopasowe po 60—62 K. za 100 kg. żywej wagi. Za cielęta płacono 28—56 K. za sztukę, a za owce od 00—00 K. za sztukę. Za nierogaciznę płacono po 108—124 K. za 100 kg. rzeźnej wagi (bitych sztuk). Targ był nader ożywiony. Ceny bydła spadły a nierogacizny utrzymują się dosyć wysoko.

Masło. Wiedeń 26/II deserowe 2.40—2.50 K., wiejskie 2.20—2.30 K., zwykłe targowe 1.80—2.00 K. **Kraków** 1/III targowe 2.20—2.50 K. za 1 kg. **Hamburg** 26/II stołowe I klasy 230.00—246.00 M., II klasy 210.00—220.00 M., III klasy 196.00—212.00 Marek za 100 kg. **Berlin** 27/II dworskie i spółkowe, prima 230.00—234.00 M., secunda 224.00—230.00 M., tertia 214.00—220 00 Marek za 100 kg.

Jaja. Wiedeń 26/II prima 32—33 sztuk, secunda 34—35 sztuk, konserwowanych w wapnie 00—00 sztuk za 2 K. **Kraków** 1/III 3.00—3.60 K. **Berlin** 22/II 3.65—3.85 M. za kopę.

Spirytus.

Wiedeń 26/II surowy 75% 45.55—45.85 K., rafinowany 90% bez opłaty 137.75—138.40 K.

Lwów 1/III gotowy paritas Tarnopol 41.00—41.50 K.

Kraków 1/III okowita z opłatą na 75% Tral. 150 K., spirytus z opłatą na 95% Tral. 190 K. za Hektolitr.

Pasza.

Siano. Kraków 1/III 6.00—7.20 K. **Tarnów** 26/II 5.50—6.40 K. **Wiedeń** 26/II 4.40—5.60 K. za 100 kg.

Koniczyna. Kraków 1/III 7.60—8.00 K. **Wiedeń** 19/II 3.00—6.70 K. za 100 kg.

Słoma. Kraków 24/II 3.60—4.00 K. **Tarnów** 19/II 3.50—3.70 K. **Wiedeń** 12/II 3.60—3.80 za 100 kg.

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Adam Krzyżanowski.

L. 651.

KONKURS.

Komitet c. k. krakowskiego Towarzystwa rolniczego ma do umieszczenia na subwencyjnej stacyi ciemno-kasztanowatego 162 cm mierzącego ogiera „Czepiec“ ur. w marcu 1900 r. po ogierze pełnej krwi „The Donnerhorn“ z oryentalnej klaczy „Pożoga“.

Warunki otrzymania w mowie będącego ogiera są następujące:

1. Hodowca, któremu Komitet przydzieli ogiera winien być członkiem Towarzystwa rolniczego.

2. Hodowca taki winien ogiera obejrzeć na miejscu w stajni p. Aleksandra Dąmbskiego w Nosowce poczta Rzeszów i wnieść tylko w takim wypadku podanie, jeżeli uzna ogiera za zupełnie odpowiedniego na stacyę u niego założyć się mającą.

3. Hodowca, któremu Komitet przydzieli ogiera „Czepiec“ winien wnieść do kasy Komitetu tytułem 25% zwrotu ceny kupna kwotę 300 K i na swój koszt sprowadzić ogiera z Nosowki do siebie.

4. Przez przeciąg czterech lat ogier „Czepiec“ pozostaje własnością funduszu subwencyjnego c. k. krakowskiego Towarzystwa rolniczego.

5. Hodowca winien jest ogierem „Czepiec“ stanowić rocznie 30 klaczy obcych i w tym celu winien się postarać o licencyę dla ogiera w mowie będącego.

6. Po czterech latach i po wypełnieuiu warunków zawrzeć się mającej „umowy“ ogier „Czepiec“ przechodzi na wyłączną własność hodowcy.

Podania należy wnosić najpóźniej do 29 marca 1904 i to po obejrzeniu ogiera na miejscu.

Kraków dnia 16 lutego 1904 r.

Z Komitetu c. k. krakowskiego Towarzystwa rolniczego.

Zamknięcie rachunków

Spółki mleczarskiej w Rybnej za r. 1903.

	K	h	K	h
I. Rachunek kasy.				
A) Dochody.				
1. Gotówka w dn. 1 stycznia r. 1903.	2,763	06		
2. Wpłacone udziały	165	—		
3. Za nabiał otrzymano	89,677	42		
4. Opłaty wstępne	32	80		
5. Inne dochody	727	05	93,365	33
B) Rozchody.				
1. Za mleko wypłacono	75,619	50		
2. Zwrot udziałów	235	—		
3. Wydatki administracyjne	3,944	25		
4. Portorya opakowanie	1,549	57		
5. Maszyny i naczynia	1,423	79		
6. Na budowę mleczarni	4,874	98		
7. Inne rozchody	2,334	52		
8. Stan kasy z d. 31/XII 1903 r. .	3,383	72	93,365	33
II. Rachunek udziałów.				
Stan udziałów w d. 1 stycznia 1903.	1,185	—		
Udziały wpłacone w r. 1903 . . .	165	—	1,350	
„ zwrócone „ „ „ . . .			235	
Stan udziałów z d. 31/XII 1903 . .			1,115	
III. Rachunek nabiału.				
A) Mleko.				
Dochód: 971,385 litr.				
Rozchód: 971,385 „				
B) Masło.				
Dochód: 38,305 kg.				
Rozchód: 38,234 „				
Zapas: 71 „ à 2 K.	142	—	142	—
IV. Rachunek dłużników.				
Hergetowa, Kobierzyn, zaliczka . .	13	40	13	40
V. Rachunek wierzycieli.				
Sass, Szczakowa, kaucya	200	—	200	—
VI. Rachunek ruchomości.				
Stan ruchomości w d. 1 stycznia 1903.	1,538	58		
Przybytek w r. 1903	1,423	79	2,962	37
Ubytek „ „ „			58	06
Saldo			2,904	31
20% amortyzacyi			580	06
Stan w d. 31 grudnia 1903			2,323	45
VII. Fundusz rezerwowy.	700	—	700	—
Rachunek zysków i strat.				
A) Zyski.				
1. Dochód ze sprzedaży nabiału . .	89,677	42		
2. Opłaty wstępne	32	80		
3. Dłużnicy za nabiał	13	40		
4. Zapas masła 71 kg.	142	—		
5 Inne (zwrot portor.)	727	05	90,592	67
B) Straty.				
1. Dochód z nab. pobr. na rach. r. 1902.	1,044	12		
2. Wierzyciele (kaucya)	200	—		
3. Wypłacono za mleko	75,619	50		
4. Wydatki administracyjne	3,944	25		
5. Portorya opakowanie	1,549	57		
6. Amortyzacya ruchomości	638	92		
7. Inne rozchody	2,334	52		
8. Rezerwa podatkowa za 1902 i 1903.	500	—		
9. Zysk za r. 1903	4,761	79	90,592	67

Bilans

Spółki mleczarskiej w Rybnej za r. 1903.

	K	h	K	h
A) Stan czynny.				
1. Gotówka w kasie z d. 31 gr. 1903	3,383	72		
2. Towar	142	—		
3. Dłużnicy	13	40		
4. Ruchomości	2,323	45		
5. Budowa	4,874	98	10,737	55
B) Stan bierny.				
1. Zysk z r. 1902	3,460	76		
2. Udziały członków	1,115	—		
3. Wierzyciele	200	—		
4. Fundusz rezerwowy	700	—		
5. Rezerwa podatkowa za 1902 i 1903	500	—		
6. Zysk za rok 1903 (w budowie) .	4,761	79	10,737	55

Wykaz członków.

Z dniem 1-go stycznia 1903 należało członków .	442
W ciągu roku 1903 przystąpiło	165
Razem . . .	607
W ciągu roku 1903 ustąpiło	38
Z końcem roku 1903 należało członków	569

Wykaz udziałów.

Z dniem 1-go stycznia 1903 było udziałów	1.185 Kor.
W ciągu roku 1903 upłacono	165 „
Razem . .	1.350 „
W ciągu roku 1903 zwrócono	235 „
Z dniem 31 stycznia 1903 pozostało . . .	1.115 „

Rybna dnia 17 stycznia 1904.

Za zgodność z księgami:

Zarząd spółki mleczarskiej w Rybnej:

Grzegorz Klimas mp. *Baltazar Czekaj* mp.
Wojciech Kuglin mp. *Izydor Feluś* mp.
Jan Pytel mp.

Komisya kontrolująca:

Wojciech Pytel mp. *Andrzej Galos* mp.
St. Sędera mp.

Za zgodność odpisu z oryginałem:

Grzegorz Klimas *Wojciech Kuglin*
Izydor Feluś *Jan Pytel.*

Od 1 lipca lub maja poszukuję miejsca zarządcy folwarku, rządcy lub urzędnika przy gospodarstwie. Posiadam fachowe wykształcenie, średnią szkołę rolniczą z odznaczeniem, i mam bardzo dobrą praktykę w racyonalnie prowadzonych gospodarstwach, posiadam doświadczenie we wszystkich gałęziach gospodarstwa szczególnie w uprawie buraków i chodowli zwierząt. Jestem wolny od wojska, mam 23 1/2 lat, jestem Czechem i pochodzę z Morawy, mówię również i po niemiecku i rozumię po polsku. Łaskawe zgłoszenie upraszam nadsyłać do redakcyi tego pisma pod „Powiększenie czystego dochodu."

Zarząd dóbr Grodkowice poczta Brzezie, st. Podłęże sprzedaje pszenicę jarą „Noe" do siewu po cenie 22 kor. za 100 kg. loco stacya Podłęże; za worek dolicza się 1 kor. 20 hal. Pszenica ta odznacza się wyborową jakością, odmianą zimowową i wielką plennością.

Zarząd dóbr Bierzanów: poczta i stacya Bierzanów poleca do siewu jęczmień Hanna z oryginalnego wysiewu 100 kilo loco stacya Biarzanów 16 K 50 h. Worki po cenach własnych

---

180 wagonów używanych bardzo dobrych szyn stalowych, silniejszego profilu, w dowolnych ilościach, do sprzedania. Szyny te nadają się doskonale do zakładania kolejek leśnych wąsko- lub normalnotorowych kolei dojazdowych i t. p.

Reprezentant firmy:

ROESSEMANN i KÜHNEMANN

oddział dla kolei wąskotorowych Artura Koppela

Juliusz Weiss — Lwów, Chorąszczyzna 19.

A. W. KANISS
WURZEN, Saksonia.
»SPECYALNOŚĆ«
Aparaty do badania mleka na zawartość tłuszczu.
Cenniki na żądanie bezpłatnie.

KANISSA
„Neurapid i Spiral"
Aparaty do oznaczania tłuszczu w mleku uznane zostały jako najlepsze do badania mleka metodą Dr. Gerbera.

PORKIN
znakomity środek do
tuczenia świń.

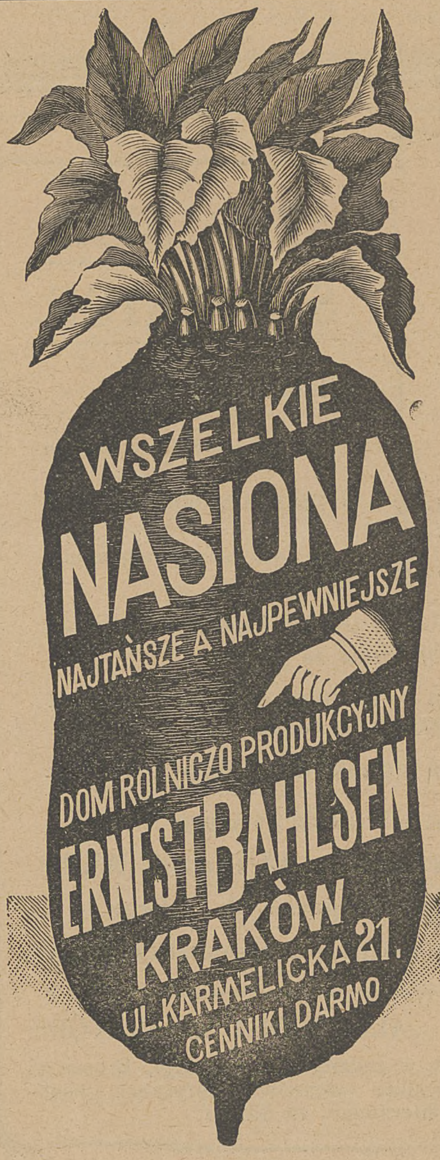

PECUSIN
znakomity dodatek do paszy
w celu tuczenia wszystkich zwierząt domowych:

koni, byków, wołów, krów, cieląt, owiec, świń, kóz, osłów, psów i drobiu.
1 paczka (1/2 kg.) 1 kor., 4 paczki na próbę franco 4 kor

Fabryka środków do tuczenia zwierząt
Wiedeń IX, Bleichergasse Nr. 6.

Składy: **Rzeszów** J. A. Grünfeld; **Kraków** Fr. Sobolka i Ska., Arnold Reifner; **Oświęcim** Józef Moser; **Podgórze** L. W. S. Zarski.

Saletrę chilijską

oryginalną z gwarancyą 15—16% azotu

oferuje w miarę zapasów przy odbiorze wagonowym w miesiącu marcu 1904

znacznie taniej od dzisiejszych notowań Hamburskich,

pod gwarancyą analizy kontrolnej i według norm mojego katalogu

Dom rolniczy
ERNEST BAHLSEN
KRAKÓW
Biuro ul. Karmelicka 24

Kraków, 27/2 1904.

Nakładem Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego. — W drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego, pod zarządem Józefa Filipowskiego.